

5. Шостко О.В. Теоретичні та прикладні проблеми протидії організованій злочинності в Європейських країнах: Автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. – Х., 2010.
6. EUSTOC: Developing an EU Statistical apparatus for measuring Organised Crime, assessing its risk and evaluating organised crime policies: Final Report / Ed. by Ernesto U. Savona, C. Lewis, B. Vettori. – Trento, 2005.
7. Measuring Organised Crime in Europe / T. V. Beken [and etc.]; Institute for International Research on Criminal Policy, Gent University. – Gent, 2004.

Надійшла до редакції 04.07.2012

С.В. Обшалов

кандидат юридичних наук, доцент

П.С. Єпринцев

ад'юнкт

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.985/37

ВИКОРИСТАННЯ ЗНАНЬ ЩОДО ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ У ПОПЕРЕДЖЕННІ ТА РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІВ ЕКОНОМІЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ

Розглянуто питання поняття та змісту оперативно-розшукової характеристики злочинів економічної спрямованості, її співвідношення з іншими існуючими характеристиками, наявність криміналістичної, кримінально-правової, психологічної складової та забезпечення можливості використання зазначених положень у подальшому кримінальному судочинстві.

Ключові слова: *оперативно-розшукова характеристика, зміст, елементи, оперативно-тактичні ситуації, оперативні підрозділи.*

Рассматриваются вопросы понятия и содержания оперативно-розыскной характеристики преступлений экономической направленности, ее соотношения с другими существующими характеристиками, наличие криминалистической, уголовно-правовой, психологической составляющей и возможности использования указанных положений в уголовном судопроизводстве.

Ключевые слова: *оперативно-розыскная характеристика, содержание, элементы, оперативно-тактические ситуации, оперативные подразделения.*

The questions of concept and maintenance of operative-search description of crimes of economic orientation, its correlations, with other existent descriptions, presence of criminalistics, criminal legal, psychological constituent and possibility of the use of the indicated positions in a criminal trial are examined.

Keywords: *operative-search description, maintenance, elements, operative situations, operative subdivisions.*

Постановка проблеми. Вибір обсягу, структури і меж характеристики зумовлюється цілями, завданнями і спрямованістю відповідної наукової галузі. Повною мірою це стосується й оперативно-розшукової ді-

яльності, за допомогою якої працівники оперативних підрозділів протидіють злочинам, у тому числі в економічній сфері життя нашого суспільства.

Метою даної статті є розгляд питань щодо якісного наповнення основних елементів оперативно-розшукової характеристики, що сприяло б розвитку можливостей правоохоронних органів у попередженні та розкритті злочинів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Певний внесок у розробку оперативно-розшукової характеристики зробили такі науковці, як К.В. Антонов, В.Т. Білоус, Д.В. Гребельський, О.Ф. Долженков, В.П. Захаров, І.П. Козаченко, В.Ф. Луговик, В.Л. Ортинський, Д.Й. Никифорчук, С.І. Ніколаюк, В.Л. Регульський, І.В. Сервецький, О.П. Снігер'єв, К.М. Тарсуков, М.Л. Шелухін, Ю.М. Худяков, які вивчали елементи оперативно-розшукової характеристики (її структуру) та ефективність використання сил і засобів оперативно-розшукової діяльності у попередженні та розкритті злочинів.

Виклад основного матеріалу. Поняття «характеристика» застосовується у різних сферах життя, у різних науках. Її розуміють як сукупність завчасно визначених параметрів об'єктів, явищ у їх кількісному і якісному вираженнях. Така характеристика надає можливість ефективніше здійснювати необхідні дії з об'єктом, повніше пізнавати, керувати явищами життя.

У теорії криміналістики, кримінології та оперативно-розшукової діяльності для позначення стійких, повторюваних зв'язків, явищ і процесів у характеристиці злочинів використовують терміни: «загальна характеристика злочинів» [1, с. 53-55], «криміналістична характеристика злочинів» [2, с. 146], «оперативно-тактична характеристика злочинів» [3, с. 54-63] та «оперативно-розшукова характеристика злочинів» [4; 5].

Так, на думку Ю.М. Худякова, оперативно-тактична характеристика – це комплекс кримінально-правових, кримінологічних, психологічних та інших (спеціальних) ознак, що розглядаються з точки зору вирішення оперативно-тактичних завдань [6]. При визначенні змісту оперативно-тактичної характеристики злочину цей дослідник включив до неї п'ять елементів: 1) характеристику злочину і його суспільної небезпечності; 2) характеристику способу підготовки до злочину; 3) характеристику способу вчинення злочину; 4) характеристику особи злочинця; 5) характеристику поведінки злочинця після вчинення злочину.

Теорія оперативно-розшукової діяльності протягом свого розвитку виробила своє поняття характеристики злочинів, за якою закріпилась назва «оперативно-розшукова». Вона розглядається з позиції функціонування суб'єктів оперативно-розшукової діяльності і включає в себе сукупність усіх характеристик, що надають юридичні науки. Однак при цьому із загальногалузевих (кримінально-правових, криміналістичних,

кримінологічних, психологічних) ознак, виділяються найбільш важливі, пошукові, котрі в сукупності надають більш глибоке уявлення про суб'єкт злочину, дозволяють правильно прийняти рішення щодо застосування тих оперативно-розшукових засобів і методів, що забезпечують ефективне виявлення та розкриття досліджуваних видів злочинів.

Однак деякі вчені заперечують саму необхідність введення в науковий обіг поняття «оперативно-розшукова характеристика». Вони обгрунтовують це тим, що таке поняття містить у собі всі інші характеристики кримінальних подій – кримінологічну, криміналістичну, психологічну та інші [7, с. 97]. Уявляється, що подібна точка зору (заперечення вченими-криміналістами даного поняття) є досить спірною.

По-перше, криміналісти не враховують специфіку об'єкта і предмета досліджень теорії ОРД. Тут ми виходимо з того, що теорія ОРД розглядає криміногенні процеси і явища, злочинність, її природу і сутність, механізм дії криміногенних факторів крізь призму свого предмета дослідження. Для їх наукового пояснення вона розробляє свій понятійний апарат.

По-друге, наука криміналістики при дослідженні свого предмета часто звертається до понять, категорій та інститутів, розроблених у рамках інших галузей правових знань, у тому числі теорії оперативно-розшукової діяльності. Аналогічним чином діє і ця теорія. Д. В. Гребельський, підкреслюючи важливість для теорії оперативно-розшукової діяльності розкриття сутності та функцій характеристики злочинів і розглядаючи питання про співвідношення та відмінність криміналістичної характеристики від оперативно-розшукової, зазначає, що така характеристика є сукупністю низки інформаційних ознак, впорядкованих і взаємозалежних між собою, взятих з різних інформаційних джерел (насамперед тих, що входять до криміналістичної, кримінологічної, психологічної, соціологічної, економічної та інших характеристик злочинів). Залежно від характеру злочинів вона має динамічний характер і тому може доповнюватися або існувати без деяких елементів [8, с. 72-73].

Зазначене питання отримало своє відображення й у роботах В.М. Аتماжитова, який доповнив його новим змістом [9, с. 47-48]. На його думку, оперативно-розшукова характеристика умовно ніби складається з двох взаємозалежних і взаємообумовлених частин:

а) сукупності відомостей про злочинність, які отримуються з офіційних джерел, у тому числі статистичних даних, результатів соціологічних досліджень, що використовуються у кримінально-правовій, криміналістичній, кримінологічній та інших характеристиках. Цю частину теорія ОРД ОВС в інтересах вирішення окремих завдань застосовує вибірково, оскільки вона переноситься в теорію не автоматично, а крізь призму її предмета. Це означає, що вирішення одних завдань передбачає свій набір відомостей про ознаки злочинів, вирішення ж інших – зовсім іншу сукупність. У даному випадку виключається хаотичність;

б) інформації про злочинність, яка отримується з оперативних джерел (повідомлення громадян, які сприяють оперативно-розшуковим

підрозділам ОВС на конфіденційній основі; результати застосування негласних сил, засобів і методів, проведення оперативно-розшукових заходів; відомості, отримані від оперативних й оперативно-технічних підрозділів МВС, УВС тощо). Таким чином, друга частина цієї характеристики складається ніби з власне оперативно-розшукової інформації, тому що відомості про її інформаційні ознаки зовсім не властиві першій частині. Водночас важливо враховувати, що ознаки (рисни, властивості) злочинів, що відображаються в об'єктивній дійсності, досить динамічні. Дані про їхню зміну і розвиток не завжди можуть бути отримані з офіційних джерел, зокрема, зі статистики, що, як правило, містить інформацію про злочинність, про її стан, структуру і динаміку та особистість злочинців. Вважається, що ці відомості не можуть надати повне уявлення про злочинність, насамперед про її якісну характеристику. Отже, потрібна додаткова інформація, що може бути отримана тільки шляхом використання оперативних джерел. За твердженням В.М. Аتماжитова, обидві частини у разі їх поєднання утворюють зрештою якісно новий опис злочинів, а також пов'язаних з ними явищ (криміногенне середовище, «передзлочинна» поведінка тощо).

З урахуванням викладеного слід зазначити, що оперативно-розшукова характеристика є науково обґрунтованим описом злочинів, контингенту осіб, причетних до їх скоєння, а також взаємозалежних зі злочинними зазіханнями явищ, який здійснюється з використанням як офіційних, так і конфіденційних відомостей з метою теоретичної розробки і застосування на практиці рекомендацій для організації і тактики ОРД ОВС у боротьбі зі злочинністю [9, с. 48-49].

В.Д. Пчолкін запропонував під оперативно-розшуковою характеристикою злочинів розуміти сукупність кримінально-правових, криміналістичних, кримінологічних, психологічних та інших упорядкованих і взаємозалежних ознак, що мають розвідувально-пошуковий характер і розглядаються з позицій ефективності застосування оперативно-розшукових сил, засобів і методів щодо виявлення, попередження, розкриття і розслідування злочинів [10].

На думку О.О. Руденка, оперативно-розшукова характеристика – це система впорядкованих і взаємопов'язаних ознак кримінально-правового, кримінологічного, криміналістичного та інших параметрів, які акумулюють в собі загальні ознаки даного виду (групи) злочинів, що є основою розробки типових рекомендацій з оперативно-розшукового забезпечення виявлення, попередження і розкриття злочинів у сфері державного регулювання господарської діяльності [11, с. 14].

Грунтуючись на наявності ряду характеристик, зміст яких у сукупності сприяє обґрунтованому висуванню і перевірці оперативно-розшукових версій при розкритті родових груп або окремих видів злочинів, під «оперативно-розшуковою характеристикою» злочинів сучасна теорія ОРД розуміє сукупність кримінально-правових, криміналістичних, кримінологічних, психологічних та інших упорядкованих і взаємо-

залежних між собою відомостей про злочин і злочинця, прогностичних аспектів якісно-кількісних змін у структурі злочинності, що розглядаються з позицій ефективності застосування оперативно-розшукових сил, засобів і методів щодо виявлення, попередження, розкриття і розслідування злочинів [12, с. 27].

Вивчивши цю та інші точки зору, можна запропонувати власну дефініцію поняття «оперативно-розшукова характеристика злочинів економічної спрямованості» як сукупності стійких і взаємообумовлених, упорядкованих ознак, що відображають загальні та спеціальні відомості економічної спрямованості, які впливають на виконання завдань ОРД.

Здійснивши аналіз складових поняття оперативно-розшукової характеристики злочинів, розглянемо більш детально злочини економічної спрямованості.

Постановка питання про зміст поняття «злочини, що вчиняються у економічній сфері» може здатися запізнілою, оскільки юридична наука вже збагатилася працями, присвяченими різним аспектам використання основних положень оперативно-розшукової характеристики у попередженні й розкритті аналізованої категорії злочинів. Однак аналіз теоретичних джерел демонструє, що все ще залишається суперечливість у публікаціях за названою проблемою. Очевидно, що усунення суперечностей у трактуванні зазначеного поняття зовсім не є другорядним питанням, а являє собою одне із завдань теорії ОРД та має важливе практичне значення [13].

У теорії оперативно-розшукової діяльності дане питання останнім часом є об'єктом пильної уваги дослідників. Зокрема, ведуться пошуки специфічних критеріїв, за допомогою яких необхідно вирішити практично значиме завдання – виділити характерні ознаки злочинів, значення яких визначає зміст оперативно-розшукових заходів для їхнього попередження й розкриття. Слід зазначити, що в теорії ОРД існують різні підходи до визначення змісту цього поняття. Більш того, деякими вченими в галузі криміналістики взагалі заперечується необхідність його існування. Останнє пояснюється тим, що, по суті, поняття "оперативно-розшукова характеристика" теоретично містить у собі всі інші характеристики кримінальних подій – кримінологічну, криміналістичну, психологічну й інші [14, с. 107-109].

З урахуванням зазначеної обставини деякі автори відстоюють самостійність поняття "оперативно-розшукова характеристика" у зв'язку з об'єктивним існуванням специфічних закономірностей ОРД як особливого виду соціальної практики й наявністю відповідної їй теорії. Ці автори воліють говорити про оперативно-розшукову характеристику окремих видів злочинів [8, с. 73; 15]. Так, К.М. Тарсуков зазначає, що "оперативно-розшукова характеристика злочинів являє собою опис протиправного діяння й тим чи іншим чином пов'язаних із ним явищ (процесів) – криміногенне або кримінальне середовище, злочинна поведінка тощо – з метою створення умов (основ) для розробки тактичних

рекомендацій, використання яких може забезпечити ефективне рішення завдань боротьби зі злочинністю" [16, с. 7].

На нашу думку, дане визначення є надмірно розширеним, тому що не містить вказівок на специфіку опису кримінальної події, що могла б бути покладеною в основу розробки оперативно-розшукової тактики. Ми вважаємо, що питання про компонентний склад оперативно-розшукової характеристики не може бути вирішене для всіх видів суспільно небезпечних діянь. Оптимальна кількість структурних елементів тієї або іншої оперативно-розшукової характеристики має залежати від особливостей досліджуваної категорії злочинів і виявлених зв'язків між самими елементами. Цілком доречно при цьому думка науковців щодо того, що аналіз видової оперативної обстановки повинен спиратися на комплексну інформацію, основу якої складає саме оперативно-розшукова характеристика певного виду злочинів [17, с. 131].

Висловлюємо згоду з думкою Є.О. Железова та І.М. Колошка, що "оперативно-тактичний аспект є складовою, специфічною частиною оперативно-розшукової характеристики поряд із кримінально-правовою, кримінологічною, віктимологічною і криміналістичною характеристиками" [18, с. 128-129].

Так, в ОРД роль криміналістичної характеристики злочинів досить значуща, оскільки вона, будучи по суті зовнішнім матеріальним і внутрішнім психологічним відображенням злочинних дій певних осіб (включаючи цілі, мотиви, вибір об'єктів або предметів злочинних посягань, визначення способів, засобів, методів їх здійснення, а також кінцеві результати злочинів та їхні правові, соціальні й психологічні наслідки), слугує відправним інформаційним орієнтиром щодо проведення ОРЗ при розкритті злочинів, вчинених невстановленими особами [17, с. 133].

З урахуванням цього, на наш погляд, під оперативно-розшуковою характеристикою слід розуміти ті особливості розглянутої категорії злочинів, які зумовлюють специфіку організації й тактики ОРД оперативних підрозділів щодо їхнього попередження, виявлення й розкриття [19].

На думку О.С. Тарасенка, ефективність діяльності підрозділів ДСБЕЗ з виявлення, попередження та документування злочинів зумовлюється рівнем обізнаності оперативних працівників з основними способами їх вчинення. Це твердження набуває особливого значення у зв'язку з появою останнім часом „витончених багатоходових схем” злочинних дій. Недосконалість (а в деяких випадках – повна відсутність) нормативних актів, що регламентують кваліфікацію дій осіб за вчинення злочинів економічної спрямованості, ускладнює діяльність оперативних підрозділів щодо виявлення та фіксації дій осіб, які готують або вчиняють зазначені злочини. Однією з причин ситуації, що склалася у сфері економічних правовідносин, є й недостатня наукова розробка питань, які стосуються проблеми боротьби зі злочинами економічної спрямованості.

З метою наукового обґрунтування діяльності оперативних підрозділів у процесі документування злочинних дій фахівцями теорії ОРД було

розроблено оперативно-розшукову характеристику злочинів, визначено її структуру, що ґрунтується на криміналістичній, кримінологічній, кримінально-правовій, економічній та інших характеристиках злочинів. Розглядаючи криміналістичну характеристику злочинів, В.І. Гончаренко зазначав, що інформаційні елементи (спосіб вчинення злочину, зв'язок потерпілого та мотиви скоєння злочину) криміналістичної характеристики можуть мати різні значення у принциповому відношенні та в конкретних умовах розслідування [20, с. 7]. К.К. Горяінов стверджував, що криміналістична та кримінологічна характеристики тісно взаємозв'язані між собою [21, с. 9]. Нагадаємо, що Д.В. Гребельський, розглядаючи співвідношення криміналістичної та оперативно-розшукової характеристики, зауважував, що оперативно-розшукова характеристика, як і криміналістична, виконує перш за все інформаційно-пошукову функцію [8, с. 73]. Враховуючи викладене, можна стверджувати, що оперативно-розшукова характеристика тісно пов'язана з криміналістичною, кримінологічною, кримінально-правовою, економічною та іншими характеристиками. Вона не дублює змісту характеристик, наданих іншими юридичними науками, а являє собою самостійний вид комплексної характеристики злочинів, виокремлюючи пошукові ознаки злочинів, способи злочинних дій та осіб злочину, що дозволяє застосовування тих оперативно-розшукових заходів, які приводять до ефективного виявлення та розкриття злочинів [22, с. 89].

К.В. Антонов виділяв такі складові оперативно-розшукової характеристики: кримінально-правову (предмет злочинного посягання, об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона); кримінологічну (стан, динаміка, форми прояву злочину, особистість злочинця, причини та умови, що сприяли вчиненню злочину); криміналістичну (типові та оригінальні способи вчинення та приховування злочину, сліди на місці цих злочинів) [23, с. 13]. Необхідно також назвати думку В.Д. Ларичева, який вказував, що елементи оперативно-розшукової характеристики злочинів мають перебувати в певному співвідношенні з оперативно-розшуковими заходами [24, с. 16].

Висновки. Виходячи з вищевикладеного та аналізуючи роботу практиків і наукову літературу, можна запропонувати такі елементи оперативно-розшукової характеристики злочинів економічної спрямованості:

- характеристика об'єкта злочину і предмета злочинного посягання у сфері економічних відносин;
- характеристика особи, яка готує, вчиняє чи вчинила злочини у зазначеній сфері;
- характеристика способів і засобів, що використовуються злочинцем для вчинення злочину;
- характеристика ознак, що свідчать про підготовку або вчинення злочину;
- характеристика оперативно-тактичної ситуації, що склалася на

момент отримання інформації про підготовку чи вчинення злочину;

- характеристика заподіяного злочином матеріального збитку та інших даних, що мають значення для виявлення, попередження і розкриття злочинів.

- характеристика можливості забезпечення відшкодування збитків, заподіяних при вчиненні злочинів [25].

За результатами аналізу оперативно-розшукової характеристики злочинів економічної спрямованості, яка включає в себе події докримінального, кримінального та післякримінального характеру, характеристики умов, у яких відбуваються ці події; можливостей правоохоронних органів щодо вжиття необхідних заходів, повинні прийматись оперативно-тактичні рішення та визначатись комплекси оперативно-розшукових заходів, провадження яких дозволить раціонально і ефективно виконувати завдання оперативної оперативно-розшукової діяльності.

Бібліографічні посилання

1. Бобров В.Г. Проблемные вопросы теории и практики оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел // Актуальные проблемы борьбы с организованной преступностью: Матер. науч.-практ. конф. – Калининград, 1997. – С. 36-40.
2. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: Підруч. / Під ред. В.Ю. Шепітько. – Х., 2001.
3. Тарсуков К.М., Шинок В.П. Анализ теоретического подхода к выработке понятия «оперативно-тактическая характеристика» в теории оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел // Актуальные вопросы получения, оценки и использования информации в оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел. – К., 1992. – С. 54-63.
4. Колошко І.М. Організація і тактика боротьби апаратів карного розшуку з навмисними вбивствами (за матеріалами органів внутрішніх справ України): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. – Х., 1996.
5. Гапон О.А. Організація і тактика розкриття квартирних крадіжок у великих містах (за матеріалами підрозділів карного розшуку МВС України): Дис ... канд. юрид. наук: 21.07.04. – Х., 2002.
6. Худяков Ю.М. Оперативно-тактическая характеристика преступлений и лиц, их совершивших // Проблемы совершенствования деятельности аппаратов милиции и криминалистических подразделений. – М., 1979. – С. 44-53.
7. Танасевич В.Г., Образцов В.А. О криминалистической характеристике преступлений // Вопросы борьбы с преступностью. – М., 1986. – Вып. 25. – С. 9-13.
8. Гребельский Д.В. О соотношении криминалистических и оперативно-розыскных характеристик. Криминалистическая характеристика преступлений. – М., 1984.
9. Оперативно-розыскная деятельность органов внутренних дел (общая часть): Учебник / Под ред. В.М. Аتماжитова. – М., 1991.
10. Пчолкін В.Д. Поняття характеристики злочинів у теорії оперативно-розшукової діяльності // Вісник Луган. академії внутр. справ МВС України. – 2004. – Спец. вип. № 2. – Ч. 1. – С. 75-76.
11. Руденко О.О. Правові та організаційно-тактичні основи протидії підрозділами ДСБЕЗ МВС України незаконній господарській діяльності: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 21.07.04. – Одеса, 2009.
12. Єлісеєв В.О. Оперативно-розшукові заходи щодо фіксації злочинів у сфері приватизації // Науковий вісник Дніпроп. держ. ун-ту внутр. справ. – 2008. – № 1 (41). – С. 174-181.
13. Єлісеєв В.О. Правові та організаційно-тактичні основи попередження та розкриття злочинів, що вчиняються у сфері приватизації державного та муніципального

майна: Дис. ... канд. юридичних наук: 12.00.09. – Дніпропетровськ, 2010.

14. Белкин А.Р. Теория доказывания: Науч.-метод. пособие. – М., 1999.

15. Тарасенко В.Є. Оперативно-розшукова характеристика злочинів як основа визначення об'єктів оперативно-розшукового впливу // Методологічні проблеми теорії і практики ОРД в сучасних умовах: Вісник ЛАВС. – 2004. – № 3. – Ч. 2. – С. 130-136.

16. Шиенок В.П. Оперативно-розыскная тактика раскрытия умышленных убийств: Учеб. пособие. – Минск, 1989.

17. Тактика і методика розкриття вбивств на замовлення (за матеріалами ДКР МВС України): Метод. рекомендації // Бюлетень з обміну досвідом роботи. – 2003. – № 148. – С. 40-64.

18. Железов Є.О., Колошко І.М. Особливості розкриття серійних вбивств // Вісник Львів. ін-ту внутр. справ. – 1998. – № 3. – С. 128-129.

19. Доброродній О. А. Оперативно-розшукове забезпечення розслідування вбивств на замовлення, вчинених з корисливих мотивів у сфері підприємництва: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. – Дніпропетровськ, 2011.

20. Гончаренко В.И., Кушнир Г. А., Подпалый В. Л. Понятие криминалистической характеристики преступлений // Криминалистика и судебная экспертиза. – К., 1986. – Вып. 33. – С. 3-8.

21. Горяинов К.К. Криминолого-криминалистическая характеристика преступлений: Криминолого-криминалистические исследования. – М., 1980. – Вып. 1.

22. Лисенко А.М. Оперативно-розшукова характеристика злочинів, пов'язаних із незаконним виготовленням та реалізацією алкогольних напоїв // Бюлетень обміну досвідом роботи. – К., 2008. – Вип. № 172. – С. 89-94.

23. Антонов К.В. Особливості оперативно-розшукової характеристики економічних злочинів // Вісник ЛІВС. – 2001. – № 3. – С. 3-14.

24. Ларичев В.Д. Оперативно-розыскная характеристика экономических преступлений: понятие и содержание // Оперативник (сыщик). – М., 2009. – Вып. № 1 (18). – С. 11-16.

25. Тарасенко О.С. Протидія злочинам у сфері земельних відносин (оперативно-розшукові засади): Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. – К., 2011.

Надійшла до редакції 14.11.2012

В.М. Плетенець

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 343.98

ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, КВАЛІФІКОВАНИХ ВІДПОВІДНО ДО ст. 259 КК УКРАЇНИ

Розглянуто структуру типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування злочинів. На підставі проведеного дослідження обґрунтовано чотиричленну градацію типових слідчих ситуацій початкового етапу розслідування завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.

Ключові слова: *початковий етап розслідування, типова слідча ситуація, неправдиве повідомлення.*

Рассматривается структура типичных следственных ситуаций перво-